

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

42. An sit licita redemptio vexationis, si quis offerat pecuniam Electori qui vult eligere indignum, vel minus dignum, nisi pecuniam à digniori accipiat? Et an hæc sit aperta Simonia? Et aliqua alia ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

humano, & potest probari ex his, quæ diximus *suprà* dñb. 26. num. 9. Ita Sanchez, qui cum asserat satis probabile esse hanc simoniam esse de jure humano, quod etiam docet Layman in *Theolog. mor. lib. 5. tract. 10. capit. ult. §. 2. num. 22.* sequitur ex alia sententia probabili, quam ego ipse docui in 4. part. tract. 4. ref. 155. cum eodem Sanchez, & aliis, dictum simoniam non subiacere penis simoniæ, (unde talis non est excommunicatus, nec ipso jure beneficio privatus,) nec teneri fructus restituere. Etenim, ut dictum est simonia realis & completa, solo tamen jure Ecclesiastico vetita, non subiacet restitutioni, & penis simoniæ, quicquid in contrarium teneat cum aliis à me *ibi* *suprà* citatis, Paulus Layman in *Theolog. moral. lib. 5. tract. 10. capit. ult. §. 6. num. 66.* Lopez in *instr. Conf. part. 1. cap. 299. concl. 5.* & Sotus de *just. lib. 9. quest. 5. art. 2. ante respons. ad argumentum.* Sed simonia, de qua loquimur, secundum Sanchez, & Layman non est de jure divino sed humano. Ergo, &c. Non recitamus tamen Raphaellem de la Torre in 2. 2. tom. 2. quest. 100. art. 4. disp. 9. docere hanc simoniam esse de jure divino; sed sententia Sanchez est probabilis.

RESOL. XLIII.

An sit licita redemptio vexationis, si quis offerat pecuniam Electori, qui vult eligere indignum, vel minus dignum, nisi pecuniam à digniori accipiat?

Et an hoc sit aperta simonia?

Et aliqua alia explanatur sapienter contingentia in praxi in redimendis vexationibus ad beneficia, ad cathedras, &c.

Sed difficultas est in *supradicto* casu, an si meus adversarius, & g. obtulit judici, vel Electori pecuniam, quam ille accepit, utrum ego possim illam pecuniis allicere, ut mihi optuletur? Ex p. 5. tract. 7. Ref. 17.

§. 1. Negativam sententiam alibi docui cum Moscolo & Villalob, quibus nunc addo Lessium lib. 2. c. 35. n. 106. Suarez de Relig. lib. 4. de simon. c. 50. n. 28. & alios, quia, ut patet ex D. Thom. in 2. 2. quest. 100. art. 2. ad 5. hac ratione per pecuniam munitur via ad acquirendum aliquid spirituale, quod est aperte simonia, hoc etiam probatur ex cap. de hoc, cap. sicut tuis, cap. Mattheus de simonia.

2. Sed contrariam sententiam respondens ad istos Canones docet novissime Hurtado de Mendoza in 2. 2. disp. 173. sect. 17. §. 234. usque ad §. 237. & ad rationem ex D. Thom. adductam respondet, in hoc casu non munitur viam directè ad spirituale acquirendum, sed præcisè ad constituendum judicem in animi æqualitate debita singulis, nempe ut velit illum eligere, quem iudicat non posse sine peccato præterire. Itaque cum oblatione pecuniæ remouetur affectus ille injustus conferendi beneficium indigno, vel minus digno. Me autem esse illum, qui sine peccato præteriri non potest, nihil obest, quia directè non intenditur, nisi ut amoveatur affectus injustus, quo remoto manet elector, ut oportet, ad eligendum iustè.

3. Deinde quoties concurrunt duo mala licitum est consulere minus, vel significare ejus materiam juxta opiniones propositas, sed in offerenda pecunia pro collatione iusta consulitur minus malum, aut significatur ejus materia. Ergo licitum est eam offerre. Tunc consili minus malum probo, quia minus malum est eligere dignum accepta pecunia, quam eligere indignum ea non accepta; quia electio indigni est contra multas virtutes. Primum contra justitiam distributivam, imò & commutativam. Item manet elector obnoxius ad restituenda omnia damna honoris & fructuum, quod

Tom. V.

quidem frequenter est contra charitatem propriam, quia propter ingentem difficultatem restituendi se conjungit in periculum evidens nunquam restituendi cum aperto discrimine salutis æternæ. Tertiò peccatur contra charitatem Ecclesiæ, cui petniciosissima est indigniorum electio, & quamvis peccaretur contra solam justitiam adhuc esset gravius peccatum non quòd justitia sit melior, quam Religio sed quia magis obligat. Ex quibus aperte deducitur licitam esse hanc redemptionem vexationis injustæ. Quòd si nulla ratione potest redimi illa vexatio, nisi inclinando electorem, ut eligat Petrum, potest inclinari licitè oblata pecunia, quia tunc non emittitur jus, sed remouetur pravus affectus eligendi indignum: si autem plures sint eligibiles, sine peccato non possumus pecunia inclinare electorem ad Petrum, quia Petrus nullam patitur vexationem injustam. Et hæc omnia & multa alia docet Hurtado pro sua firmanda sententia. Vide etiam Basil. Pontium de matr. lib. 5. cap. 18. §. 6. num. 39. qui etiam n. 44. loquendo de electionibus ad cathedras, asserit quod si unus ex candidatis dignus est, & ceteri indigni, offerri pecunia potest, non tantum ne eligantur alij, & ne scholastici suffragium pro illis ferant, sed etiam directè offerri potest pecunia, ut eligatur ipse, qui dignus judicatur à vitis prudentibus, & literatis qui in iudicando non ducuntur amore, aut odio, sed ratione. Quòd si alius dignus etiam sit, non licet pecuniam scholasticis offerre. Idem dico si unus ex his dignior sit reliquis, qui non digniores, digni tamen sunt, posse offerre pecuniam, ut dignior eligatur omisso digno. Cujus doctrinæ ratio desumitur ex dictis, est enim gravius peccatum eligere indignum prætermisso digno, vel eligere dignum omisso digniore, quam furtum committere, quod perpetratur in ea acceptione pecuniæ, ut constat. Unde licet offerre materiam minoris peccati, hoc tamen intelligendum si scholasticus paratus sit majus peccatum committere, scilicet eligere indignum omisso digno, vel dignum omisso digniore. Quòd si duo reperiantur æque digni, quia vel re ipsa sunt, vel difficile de eorum excessu judicari potest, non licet tunc offerre pecuniam scholasticis, cum non offeratur materia minoris peccati, siquidem illi in cujusque ex illis electione, iustè agunt, solum excipe casum, si scholasticus prius non incitatus, sed sua sponte pecuniam postulaverit, aut indicaverit, licet enim dare in eo eventu. Ita Pontius *ibi* *suprà*.

4. Sed difficultas est in dicto casu, an si meus, v. g. adversarius obtulit judici, aut electori pecuniam, quam ille accepit, utrum ego possim illam pecuniis allicere, ut mihi optuletur? Quæstio est difficilis, nova, & in praxi maximè necessaria, & ad illam respondet Hurtado loco citato §. 243. Dico igitur primò, esse opus ut mihi constet satis aperte electorem, aut judicem accepisse pecuniam, alioquin non possum ego eam offerre licitè. Secundò dico, non videri improbabile eam pecuniam offerre, quia quod ego peto, potest fieri bonè & malè; quod si malè sit, est illius culpa, quam ego vitare non teneor cum gravi damno; est autem grave damnum ut iudex, aut elector sit pecuniis à competitoribus devinctus. Neque tunc ego sum occasio peccati, quia iam ille est formaliter in peccato. Absolutè tamen censco non licere offerre pecuniam, quia ego non vexor iniuste, iudex enim & elector possunt antecederet esse determinati ad ferendam sententiam pro competitore sine ulla iniustitia. Quid autem interest illos esse determinatos pecuniis potius, quam alia de causa? Potero tamen ego indicare meum animum, & ostendere me esse paratum ad dandas pecunias, si iudex, aut elector eas voluerit, hæc enim non est provocatio, neque consilium. At verò mihi non licet eas dare aut amittere. Ita Hurtado.